

Відгук

Офіційного опонента доктора медичних наук, професора Щербакова Андрія Юрійовича на дисертаційну роботу Ганчевої О.В. за темою: «Клініко-лабораторна оцінка перебігу вагітності та профілактика ускладнень у жінок, хворих на пієлонефрит», подану до спеціалізованої вченої ради Д.64.600.01 при Харківському національному медичному університеті на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 - акушерство та гінекологія

Актуальність теми. Пієлонефрит посідає перше місце серед ниркової патології у вагітних, при цьому частота цієї патології коливається за даними різних авторів від 5 до 20%. Проведені епідеміологічні дослідження зареєстрували, що в Україні за останні роки захворюваність на пієлонефрит у вагітних не має тенденції до зниження, а навпаки прогресивно зростає.

Основною причиною виникнення порушень стану плода у вагітних з пієлонефритом є плацентарна дисфункція.

Впровадження в медичну практику сучасних методів дослідження, дозволяє з нових позицій розглядати механізм розвитку ускладнень при пієлонефриті та шукати більш досконалі засоби профілактики і корекції цього ускладнення.

Дослідження цієї патології дозволять значно поліпшити стан здоров'я нації, змінити до кращого демографічну ситуацію в Україні.

Дотепер не існує єдиної точки зору на особливості патогенезу порушень функціонального стану фетоплацентарного комплексу, не розроблені єдині методичні підходи до ранньої діагностики плацентарної дисфункції, відсутні патогенетичні обґрунтовані стандарти обстеження й лікування цієї патології у вагітних.

З огляду на особливості етіології та патогенезу плацентарної дисфункції при пієлонефриті, є перспективним дослідження показників системи гемостазу, комплексне вивчення показників функції ендотелію, продукції VEGF, мікроелементного складу крові і показників ліпідного обміну, імунного статусу бо дає змогу розуміння патогенезу розвитку плацентарної дисфункції при пієлонефриті вагітних та сприятиме розробці ефективних методів диференціальної корекції порушень, залежно від особливостей гомеостазу протягом вагітності.

Зазначене вище свідчить про актуальність поглибленого вивчення різних аспектів розвитку плацентарної дисфункції, їх взаємозв'язків з ускладненням вагітності та пологів у жінок групи високого ризику, а також проведення дослідження патологічних змін у плаценті, розробки діагностично-профілактичних і лікувальних заходів, які дозволять знизити перинатальну захворюваність та смертність.

З цих позицій безсумнівний інтерес представляє дисертаційна робота Ганчевої О.В., де автор поставив перед собою мету обґрунтувати основні закономірності ранньої діагностики, профілактики ускладнень у жінок, хворих на пієлонефрит, шляхом вивчення особливостей імунного статусу, секреції медіаторів функції ендотелію, мікроелементів та обґрунтування їх ролі в патогенезі порушень.

В зв'язку з цим, вивчення етіопатогенетичних чинників розвитку даної патології, розробка нових, обґрунтованих, доступних методів нормалізації стану вагітної і плоду є першочерговими завданнями охорони здоров'я жінки і дитини. Враховуючи вищевикладене, робота Ганчевої О.В. є актуальною і відповідною вимогам сьогодення.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів. Полягає в тому, що автором наведене нове вирішення наукової проблеми, щодо зниження перинатальної захворюваності та смертності на підставі удосконалення та оптимізації прогнозування і корекції порушень в фетоплацентарній системі у вагітних, хворих на пієлонефрит.

Дисертантом, з сучасних позицій, проведено комплексне дослідження, уточнені патогенетичні ланки змін імунного статусу, особливості системи гемостазу, цитокінів та ендотелію, функціональної активності трансамідази, що являє собою специфічний для деструктивного процесу маркер, який може бути використаний, як метод діагностики стану нирок у вагітних з пієлонефритом.

Отримані нові наукові дані, що до змін концентрації біогенних елементів (Cu, Zn, Mg, Ca, P, Fe), у сироватці крові вагітних хворих на пієлонефрит.

Проведено комплексне дослідження морфо-функціональних змін в плаценті та запропонована терапія, з урахуванням патогенетичних ланок цього ускладнення.

Практичне значення отриманих результатів.

У результаті проведених досліджень удосконалений алгоритм обстеження хворих, спрямований на ранню діагностику ускладнень вагітності при гестаційному та хронічному пієлонефриті. Розроблений профілактично-лікувальний комплекс з включенням карбогентерапії, при використанні якого, деструктивні процеси у плаценті відновлюються за рахунок активізації компенсаторних процесів. Внаслідок чого, поліпшується перебіг вагітності та пологів, покращується стан новонароджених. Запропонований лікувальний-профілактичний комплекс допоможе зменшити перинатальні втрати у даного контингенту вагітних. Ступінь збереження цих процесів визначає подальший розвиток плода та поліпшення його стану.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, що містяться в дисертації, забезпечуються достатнім фактичним матеріалом. Використання системного підходу із застосуванням сучасних методів дослідження: загальноклінічні, біохімічні, імунологічні, імуногістохімічні, морфологічні, ультразвукові, доплерометричні та інших надає проведеному дослідженню силу переконливості.

На підставі проведених досліджень науково обґрунтовані впровадження розробленого комплексу лікувально-профілактичних заходів заснованих на застосуванні карбогентерапії, щодо швидкого та повного одужання та зниження ускладнень у пацієнток, а також вивчено, в порівняльному аспекті, ефективність традиційних і комбінованих методів лікування цієї категорії хворих.

Дисертантом запропоновано й обґрунтовано диференційований підхід до профілактики та лікування загострення хронічного пієлонефриту, гестаційного пієлонефриту з урахуванням виявлених порушень в основних ланках патогенезу.

Результати наукової роботи О.В. Ганчевої викладені у 14 публікаціях.

Автором розроблено патент на корисну модель, що підтверджує пріоритетні напрямки та перспективність наукових досліджень.

Загальна характеристика змісту дисертації

Дисертація є комплексним дослідженням з використанням сучасних методів дослідження.

Дисертація викладена за загальноприйнятою схемою і складається вступу, огляду літератури, 6 розділів власних досліджень, аналіз й узагальнення отриманих результатів, висновки та практичні рекомендації. Текст ілюстровано 10 рисунками та 47 таблицями. Список використаної літератури містить 208 найменувань: 143 робіт вітчизняних авторів і 65 зарубіжних (26 сторінок).

Клінічна частина дисертації виконана при обстеженні 150 вагітних з

використанням сучасних методів дослідження. Статистична обробка результатів клінічного спостереження проводилася з використанням сучасних методик математичної статистики.

Все вищевикладене зумовлює високий рівень переконливості і достовірності дисертаційної роботи.

Усі розділи дисертації достатньо повно відображені у періодичних виданнях.

У введенні представлені основні положення дисертації щодо актуальності проблеми, наукової новини та практичного значення роботи, мети та задач дослідження.

Огляд літератури здійснений дисертантом досконало. Аналіз літературних джерел повно розкриває сучасні уявлення про пієлонефрит у вагітних, методи діагностики, профілактики та терапії цієї патології. Автором підкреслена недосконалість та суперечливість даних деяких авторів, зроблено акценти на невивчених аспектах проблеми пієлонефриту у вагітних, та його ускладнень.

Клінічний матеріал та методи дослідження, які проведені автором, викладені у другому розділі дисертації. Вони підкреслюють сучасність запропонованих методик дослідження, стану системи мати-плацента-плід, діагностики та прогнозування ускладнень.

Третій розділ дисертації присвячений вивченню особливостей імунологічного статусу, функціональній активності трансамідази, цитокінів та фактору ендотеліальної дисфункції при загостренні хронічного пієлонефриту вагітних та при гестаційному пієлонефриті і можуть служити скринінговими маркерами даної патології.

У четвертому розділі були вивчені показники системи гемостазу, зміна концентрації біогенних елементів (Cu, Zn, Mg, Ca, P, Fe) та ліпідний спектр у крові вагітних при загостренні хронічного пієлонефриту та у жінок з гестаційним пієлонефритом

У п'ятому розділі розроблений лікувально-профілактичний комплекс з використанням карбогентерапії та акушерська тактика ведення вагітних із загостренням хронічного та з гестаційним пієлонефритом, що дозволяє знизити ризик передчасних пологів, запобігти розвитку інфекційних ускладнень, й поліпшити перинатальні результати. Визначена акушерська тактика ведення вагітних із загостренням хронічного та з гестаційним пієлонефритом. Проведений аналіз перинатальних наслідків у вагітних з пієлонефритом.

У шостому розділі були вивчені особливості морфофункціональних змін у плаценті при загостренні під час вагітності хронічного та при гестаційному пієлонефриті.

Все вищевикладене дало змогу автору рекомендувати запропонований ним комплекс для впровадження в клінічну практику.

Висновки дисертації відображають її суть. Вони конкретні, як і практичні рекомендації.

Дисертацію слід вважати завершеною науковою працею. Оформлення дисертації, стиль і грамотність викладання матеріалу відповідають сучасним вимогам.

Принципових зауважень до роботи немає, але зустрічаються, по ходу викладання матеріалу, нечисленні невдалі вислови, стилістичні огріхи, окремі помилки. Але це не впливає на високу оцінку такого необхідного для науки і практики дослідження.

У ході рецензування роботи у мене виникли запитання до дисертанта:

1. Які, на вашу думку, ознаки негативного впливу цитокінів на фетоплацентарний комплекс при пієлонефриті під час вагітності?

2. Які наслідки для розвитку вагітності грають зміни концентрації мікроелементів (Zn, Cu, Ca, P, Fe), які Ви визначали?

Висновок

Дисертаційна робота Ганчевої О.В. за темою: «Клініко-лабораторна оцінка перебігу вагітності та профілактика ускладнень у жінок, хворих на пієлонефрит, є завершеною самостійною науковою працею, в якій отримані нові, обґрунтовані результати, що у сукупності вирішують актуальне науково-практичне завдання - визначення способів діагностики стану нирок у вагітних з пієлонефритом шляхом діагностики пошкодження паренхіми нирок за показником активності трансамідази.

За своєю актуальністю, науковою новизною, практичним значенням одержаних результатів, обґрунтованістю положень та висновків, по об'єму, оформленню та характеру представлених даних, робота відповідає сучасним вимогам щодо кандидатських дисертацій, згідно п.11 «Положення про присвоєння наукових ступенів вченого звання старших наукових співробітників», затвердженого Кабінетом міністрів України від 22 липня 2013 року №567, а автор заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата медичних наук.

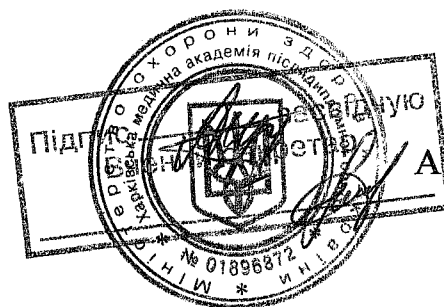
Офіційний опонент

завідувач кафедри акушерства та гінекології №1

Харківської медичної академії

післядипломної освіти,

доктор медичних наук, професор

А.Ю. Щербаков